سپهرغرب گزارش می‌دهد؛

فرآوری، بسته‌بندی و صنایع تبدیلی، نیاز جدی کشاورزی رزن

نماینده مردم رزن و درگزین در مجلس: سنخیتی بین تولید و صنعت وجود ندارد

فرماندار رزن: نگذاریم رازیانه رزن در هند و پاکستان بسته‌بندی شود

سپهرغرب، گروه کشاورزی - شکیبا کولیوند: شهرستان رزن که در دل خود محصولات متعدد کشاورزی، پرورش دام و طیور، مراتع و اراضی وسیع و قطب تولید رازیانه را دارد، این روزها نیازمند فرآوری، بسته‌بندی و صنایع تبدیلی در بخش کشاورزی است تا دیگر شاهد خام‌فروشی نباشد و محصولات آن به‌صورت مناسب، به دیگر استان‌های کشور و حتی خارج از کشور صادر و شاهد اشتغال‌زایی پایدار در سال جهش تولید در این شهرستان باشیم.

شهرستان رزن از شمال به استان مرکزی، از جنوب به شهرستان فامنین، از غرب به شهرستان کبودراهنگ و از شرق به شهرستان درگزین محدود می‌شود که جمعیت آن در سال ۱۳۹۵ برابر با ۷۰ هزار و ۵۸۸ نفر بوده است.

۲۵ درصد مردم این شهرستان، در نقاط شهری و ۷۵ درصد از آنان، در مناطق روستایی ساکن هستند.

یک‌هزار و ۸۳۸ نفر بیکار در این شهرستان وجود دارد و نرخ بیکاری این شهرستان، طبق موارد مطروحه در برنامه توسعه اشتغال استان همدان، برابر ۸،۱۴ درصد است.

در تشریح مزیت‌ها و قابلیت‌های مربوط به بخش کشاورزی این شهرستان، می‌توان به مواردی چون برخورداری از نیروی انسانی، هم‌جواری با محور توانمند اقتصادی و تولیدی همدان – رزن به‌عنوان یکی از محورهای اصلی توسعه استان همدان، نزدیکی به مراکز کشور و قطب‌های صنعتی قزوین، زنجان، ساوه، تهران و همدان، استقرار شهرستان در یکی از دروازه‌های ورودی به استان، قابلیت‌های کشاورزی همراه با تولید گندم دیم و آبی، دام‌پروری، امکان ایجاد مراکز آموزش عالی کشاورزی و دام‌پروری، برخورداری از تولید گیاهان دارویی، ذخیره‌سازی آب در مناطق گونلو از طریق احداث سدهای کوچک، برخورداری شهرستان از ذخایر ژنتیکی گیاهی مهم، قرارگیری در یکی از مسیرهای ارتباطی با پایتخت کشور و... اشاره کرد.

طبق سند راهبردی و عملیاتی سه ساله‌های استان همدان، احداث شهرک تحقیقات و فرآوری رازیانه، کشتارگاه صنعتی طیور پروتئین ماکیان الوند و احداث سردخانه نگهداری محصولات کشاوزی از جمله پروژه‌های محرک توسعه و الویت‌دار در این شهرستان است.

برنامه‌های عملیاتی این شهرستان در بخش کشاورزی به‌دلیل پتانسیل بالای موجود در منطقه، در زمینه تولید انواع محصولات کشاورزی، نیاز جدی به تبدیل و بسته‌بندی، با توجه به تولید انواع محصولات مرتبط در منطقه شامل صنایع تبدیلی، فرآوری مواد غذایی، صنایع بسته‌بندی، سورتینگ محصولات کشاورزی، تولید دانه‌های روغنی، تولید گوشت قرمز، توسعه گلخانه، اصلاح باغات، احداث مجتمع گلخانه‌ای عمان، احیا و مرمت قنوات، توسعه سامانه‌های نوین آبیاری، ایجاد ظرفیت فرآوری و ذخیره‌سازی جدید است.

در این راستا برآن شدیم؛ پس از گذشت یک‌سال از اجرای سند راهبردی در استان همدان، گفت‌وگویی با حسن لطفی، نماینده مردم رزن و درگزین در مجلس شورای اسلامی و سیدرضا سلامتی، فرماندار شهرستان رزن ترتیب دهیم تا علاوه‌بر معرفی ظرفیت‌های بخش کشاورزی این شهرستان، با نیازها و چالش‌های روبه‌رو شده در آن، در حوزه کشاورزی آشنا شویم که در ادامه آن‌ها را می‌خوانید:

از هدررفت آب‌های سطحی در شهرستان رزن تا سخت‌گیری‌های بی‌رویه اداره امور آب استان

نماینده مردم رزن و درگزین در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار کشاورزی سپهرغرب با بیان اینکه شهرستان رزن یکی از قطب‌های بزرگ کشاورزی در استان همدان محسوب می‌شود، مطرح کرد: بیشترین محصولات تولید شده در این شهرستان، انواع محصولات کشاورزی چون گندم، جو، یونجه و سیب‌زمینی کشت می‌شود.

حسن لطفی با بیان اینکه بیشترین تولید رازیانه در استان و در کشور مربوط به شهرستان رزن است، به بیان چالش‌های اساسی در این شهرستان، در زمینه کشاورزی پرداخت.

وی در تشریح این چالش‌ها به مشکل آب اشاره کرد و ادامه داد: آب‌های سطحی در این شهرستان، به هدر می‌رود که تاحدی بخشی از این آب‌ها در سد شنجور قروه درجزین ذخیره می‌شود. اما در سایر نقاط شهرستان رزن، عملاً آب‌های سطحی به هدر می‌روند.

نماینده مردم رزن و درگزین در مجلس شورای اسلامی، در ادامه به وجود چاه‌های غیرمجاز و بهره‌برداری‌های بی‌رویه اشاره کرد و گفت: سخت‌گیری‌های بی‌رویه اداره امور آب استان، باعث شده که کشاورزان ما کارایی لازم را نداشته باشند.

بهره‌برداری بزرگ‌ترین دامداری غرب کشور در شهرستان رزن، در آبان‌ماه سال جاری

لطفی میانگین تولید گندم در شهرستان رزن را سالانه برابر ۱۵۰ هزار تُن اعلام کرد و گفت: در بخش دام نیز به سبب وجود مراتع مناسب و وسیع در این شهرستان، شاهد تولیدات متعدد هستیم. اما اکثر دامداری‌هایمان به‌صورت سنتی هستند که هم‌اکنون گام بلندی را در مسیر اصلاح نژاد دام‌های سنگین برداشته‌ایم. به‌نوعی که دامداری ۶ هزار رأسی با تولید روزانه ۲۱۰ تُن شیر، گامی در راستای اصلاح نژاد نیز محسوب می‌شود.

وی در پاسخ به اینکه این دامداری چه زمانی به بهره‌برداری خواهد رسید؟ مطرح کرد: این دامداری که بزرگ‌ترین دامداری غرب کشور است، طبق قول شستا، در آبان‌ماه سال جاری به بهره‌برداری می‌رسد و هم‌اکنون به‌صورت شبانه‌روزی در حال ایجاد آن هستند.

تعطیلی ۱۵ ساله صنایع تبدیلی در شهرستان درگزین

لطفی در خصوص تشریح وضعیت صنایع تبدیلی، در این شهرستان نیز ضمن ابراز تأسف بیان کرد: شرکت کشت و صنعت دشت کرفس، در سال ۱۳۷۹ پروانه گرفت و در سال ۱۳۸۵ به بهره‌برداری رسید. اما به‌دلیل مشکلات مالی ایجاد شده، در حال حاضر قریب به ۱۵ سال است که تعطیل است. هم‌اکنون دادگستری درگزین درصدد است تا موانع قانونی آن را برطرف کند.

راه‌اندازی بزرگ‌ترین کشتارگاه صنعتی طیور در شمال استان همدان

نماینده مردم رزن و درگزین در مجلس شورای اسلامی در خصوص وضعیت کشتارگاه‌های شهرستان رزن نیز گفت: کشتارهای ما در حال حاضر در زنجان و قزوین انجام می‌شود. اما با راه‌اندازی بزرگ‌ترین کشتارگاه صنعتی طیور در شمال استان همدان، یعنی طرح ماکیان الوند سردرود که ۲ ماه دیگر به بهره برداری می‌رسد، می‌توان علاوه‌بر اشتغال‌زایی، شاهد ایجاد نخستین کشتارگاه صنعتی مدرن در استان همدان بود. چراکه در حال حاضر این مهم در استان وجود ندارد.

از عدم وجود صنایع تبدیلی در رزن تا نبود مؤسسه‌ای استاندارد در حوزه کشاورزی در کشور

وی با بیان اینکه شهرستان رزن بیشترین تولیدکننده رازیانه در کشور است. اما در این زمینه نیاز به فرآوری، بسته‌بندی و صنایع تبدیلی دارد. در پاسخ به اینکه؛ چرا کشاورزان رزنی از وضعیت فروش محصولاتشان بیشتر مواقع گلایه دارند؟ مطرح کرد: متأسفانه سنخیتی بین تولید و صنعت وجود ندارد. بدین ترتیب باید گفت: آمار دقیقی از احتیاجات کشور در زمینه غذایی و تولیدات نداریم. بدین‌سان نمی‌دانیم که چه محصولاتی را به چه میزان، باید تولید کنیم.

لطفی در این راستا به نبود وزارت بازرگانی و در نتیجه؛ مختل بودن دستگاه‌ها در این حوزه اشاره کرد و گفت: حاصل این اتفاقات، اینست که کشاورزان بدون محاسبه، اقدام به کشت برخی از محصولات می‌کنند و در این بین بیشترین ضرر هم عاید کشاورزان می‌شود و در نتیجه شاهد زمین‌گیر شدن آن‌ها هستیم.

وی در ادامه صحبت‌های خود با اشاره به این موضوع، تصریح کرد: آمار مسنجمی از نیازهای مردم در زمینه مواد غذایی و آماری از میزان تولید این محصولات در کشور وجود ندارد و در این زمینه نیازمند سنخیت و وجود یک مؤسسه استاندارد نیز هستیم.

لطفی در این راستا با تأکید بر لزوم وجود یک مؤسسه استاندارد در حوزه کشاورزی بیان کرد: باید کالاهایی در سبد غذایی مردم بیاید، که از استانداردهای لازم برخوردار باشد تا شاهد وقوع برخی از مشکلات و بیماری‌ها بر اثر استفاده از محصولات کشاورزی نامناسب نباشیم. از سویی در زمینه صادرات نیز می‌توان بهتر وارد کار شد. بدین‌سان در حوزه تأمین موادغذایی مردم در بخش کشاورزی، بایستی شاهد زیرساخت‌های استاندارد پیشرفته باشیم تا پیش از ورود یک محصول به سبد غذایی مردم، آن را به‌لحاظ استاندارد بودن، مورد بررسی قرار دهد.

نماینده مردم رزن و درگزین در مجلس شورای اسلامی در بخش پایانی این گفت‌وگو، بی‌توجهی به این استانداردهای لازم را یکی از چالش‌های بخش کشاورزی در کشور دانست و گفت: ما نمی‌دانیم که در یک محصول مانند گوجه یا سیب‌زمینی چه میزان کود به‌کار رفته، چه میزان سم و...؟ آیا این موارد استاندارد بوده است یا خیر؟ همین امر چالش بزرگی، در حوزه کشاورزی محسوب می‌شود.

فرماندار شهرستان رزن نیز در گفت‌وگو با سرویس کشاورزی سپهرغرب در تشریح برنامه‌های مدنظر در بخش کشاورزی این شهرستان مطرح کرد: در طی سال‌های أخیر، تأمین منابع آبی درازمدت را با بستن چاه‌های غیرمجاز و توجه به دشت‌های قهاوند – رزن و کبودراهنگ در پیش گرفتیم که در این راستا علاوه‌بر اینکه مانع اُفت آب‌های زیرزمینی شدیم، بلکه در دشت‌های مذکور، افزایش سطح آب‌های زیرزمینی را نیز شاهد بودیم.

سیدرضا سلامتی با بیان این موضوع ادامه داد: دومین گام مؤثر در بخش کشاورزی شهرستان رزن این بود که سعی شد تا کشاورزی با روش آبیاری غرقابی را به سمت آبیاری مدرن پیش ببریم و هم‌اکنون ۹۸ درصد از زمین‌های مستعد در این شهرستان، مجهز به روش آبیاری‌های نوین است. از سویی ترویج الگوی کشت با توجه به ظرفیت‌های آبی را در باغات این شهرستان، به‌کار گرفته‌ایم.

نباید بگذاریم که رازیانه شهرستان رزن در هند و پاکستان بسته‌بندی شود

وی در ادامه صحبت‌های خود از رازیانه با عنوان برند کشاورزی شهرستان رزن، نام برد و گفت: ۹۵ درصد رازیانه کشور در این شهرستان تولید می‌شود. اما در سال‌های اخیر، اسمی از این شهرسان نبود. در سال گذشته با برپایی همایش رازیانه توانستیم، این محصول و نام این شهرستان را مطرح کنیم و امسال نیز برآنیم تا بتوانیم بار دیگر این محصول دارویی و غذایی را معرفی کنیم.

فرماندار شهرستان رزن با تأکید بر اینکه باید مانع از خام‌فروشی این محصول شویم، تصریح کرد: نباید بگذاریم که رازیانه شهرستان رزن در هند و پاکستان بسته‌بندی شود. بدین‌سان برای سورت و بسته‌بندی و فراوری این محصول در شهرستان رزن، برنامه خاصی داریم.

سلامتی با تأکید بر لزوم جمع‌آوری محصولات کشاورزی حاصل دسترنج کشاورزان گفت: با جمع‌آوری محصول گندم در دشت کرفس و سیلوی جمع‌آوری مکانیزه غلات در سردرود، شاهد صرفه‌جویی در قیمت حمل، بالغ بر ۲ میلیارد تومان شدیم و این صرفه‌جویی تماماً به نفع کشاورزان بود.

وی با اشاره به اینکه آمار کشت محصول زعفران در این شهرستان، افزایش یافته است، از ظرفیت‌های گلخانه‌ای در شهرستان رزن، نام برد و افزود: در سند راهبردی سه ساله استان همدان، وظیفه ما ایجاد ۷ هکتار گلخانه بود که در سال جاری، بالغ بر ۳۰ هکتار گلخانه با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، آماده کلنگ‌زنی داریم.

فرماندار شهرستان رزن با بیان اینکه بیمه روستاییان و عشایر نیز در برنامه و اولویت قرار گرفته است، مطرح کرد: محصولات گندم و جو با میانگین تولید ۱۵۰ هزار تُن در شهرستان‌های رزن و درگزین، به‌عنوان محصولات استراتژیک هستند که سهم شهرستان رزن از این میزان، در حدود ۱۱۰ تُن است.

اگر در شهرستان رزن بتوانیم به سمت فرآوری و صنایع تبدیلی پیش رویم، شاهد رونق تولید و اشتغال خواهیم بود

این مسئول با اشاره به تولید میوه‌هایی چون هلو، زردآلو و سیب در این شهرستان، ادامه داد: باغات بسیار خوب و وسیعی در شهرستان رزن وجود دارد که در این بین، می‌توان به وجود باغی با مساحت بالای ۱۰۰ هکتار و به‌صورت یکپارچه و باغات مکانیزه اشاره کرد. بدین‌سان اگر در شهرستان رزن بتوانیم، به سمت فرآوری و صنایع تبدیلی پیش رویم، شاهد رونق تولید و اشتغال خواهیم بود.

فرماندار شهرستان رزن در بخش پایانی سخنان خود، به طرح ماکیان الوند اشاره کرد و گفت: برای این طرح ۱۶ میلیارد تومان مصوب شد که از این میزان تاکنون، ۱۱،۶ میلیارد تومان آن پرداخت شده است. این طرح اشتغال مستقیم ۱۵۰ نفر را در پی خواهد داشت. هم‌اکنون گازرسانی به آن در دست اقدام است که با کمک‌های انجام شده از سوی دستگاه‌های مربوطه، ظرف دو ماه آینده، به بهره‌برداری خواهد رسید.

رازیانه رزن در هند و پاکستان بسته‌بندی و فرآوری نشود!/ آستین همت را بالا بزنیم

طبق آمارهای مربوط به سال ۱۳۹۵، ۷۵ درصد جمعیت در شهرستان رزن در نقاط روستایی زندگی می‌کنند و این موضوع، نشان‌دهنده اهمیت بخش دام‌پروری و کشاورزی در این شهرستان است. نیاز به کشتارگاه‌های صنعتی، کارخانه‌ها، شرکت‌های مربوط به بسته‌بندی، فرآوری، صنایع تبدیلی و داشتن بازار فروش مناسب از جمله موضوعاتی است که در تمامی نقاط استان همدان، به‌ویژه شهرستان‌هایی که تولیدات خاص دارند، ضروری است.

شهرستان رزن در دل خود علاوه‌بر وجود دو محصول گندم و جو به‌صورت استراتژیک و دام و طیور، دارای گیاه دارویی و غذایی رازیانه است. به‌نوعی که بیش از ۹۵ درصد رازیانه کشور،در این شهرستان کشت می‌شود. در صورت نبود واحدهای فرآوری و بسته‌بندی، این محصول به‌صورت خام عرضه و در استان‌های دیگر و حتی خارج از کشور بسته‌بندی می‌شود و این به معنای نرسیدن سود، ارزش افزوده و توان صادراتی و در نتیجه ایجاد اشتغال پایدار در این شهرستان است. بدین‌سان نیاز است تا با تأکید بر قابلیت‌ها و ظرفیت‌های بخش کشاورزی و دام‌پروری در شهرستان رزن، بار دیگر آستین همت را بالا زده و بدانیم با چنین پروژه‌هایی است که می‌توان در بلندمدت به اشتغالی پایدار و در نتیجه توسعه‌ای پایدار، آن هم در سال جهش تولید دست یافت.

چشم طمع غارتگران به جنگل‌های زاگرس

سپهرغرب، گروه کشاورزی: کرونا باعث شد تا بیشتر مردم در خانه بمانند و در این میان، غارتگران منابع طبیعی با سوءاستفاده از سکوت حاکم بر دشت‌ها و جنگل‌ها، به جان درختان جنگلی زاگرس در شهرستان‌های مریوان و سروآباد افتادند.

با شیوع کرونا، بیشتر افراد چشم بر زیبایی‌های فصل بهار بستند و کمتر از سال‌های قبل به دل طبیعت رفتند. آن‌ها سلامتی خود را بر بهره‌گیری از چشم‌اندازهای زیبای بهاری ترجیح دادند و البته محیط زیست هم از دست نابودگرانش در امان ماند. اما عده‌ای منفعت‌طلب و دشمن طبیعت از این وضعیت، سوءاستفاده کرده و در خلوت این روزهای پردغدغه و خطرناک، تیشه نادانی و زهرآلود خود را بر ریشه درختان جنگلی زدند و این منابع ارزشمند، طبیعی و خدادادی را غارت کردند تا سودی عاید خود کنند. غافل از اینکه ضربه آنان، به حیات بشری مهلک است.

یافته‌های علمی نشان می‌دهد؛ هزاران سال طول کشیده تا درختان جنگلی این‌گونه رشد کرده و تنومند شده‌اند. اما در عرض تنها چند ساعت در آتش نادانی و جهالت برخی افراد سودجو قطع می‌شوند. هزاران سال دیگر زمان، لازم است که دوباره به این مرحله برسند. مدت زمانی که با عمر کوتاه انسان‌ها، فرسنگ‌ها فاصله دارد.

شاید مهم‌ترین پیامد منفی تخریب و قطع درختان جنگلی، به خطر افتادن حیات انسانی باشد. جایی که آلودگی محیط، رانش زمین، طوفان، شن‌های روان و توسعه بیابان، خشک‌سالی وحشتناک، شیوع انواع آفت همچون سن، ملخ و موش، افزایش بیماری روحی و روانی و از بین رفتن سرمایه‌های انسانی در اثر نابودی عرصه‌های منابع طبیعی، اتفاق می‌افتد.

دستگیری متخلفان در کمتر از ۴۵ روز

رئیس سابق منابع طبیعی و آبخیزداری مریوان اظهار کرد: متأسفانه تخریب عرصه منابع طبیعی، قطع و سوزندان درختان جنگلی در سال‌های اخیر در مریوان، روبه افزایش بوده است.

شاهرخ محمودی افزود: جنگل‌های مریوان از نوع جنگل‌های زاگرس هستند که بسیار باارزش و با قدمت طولانی بوده که عمر آن‌ها به هزاران سال پیش برمی‌گردد.

وی یادآور شد: از زمان شیوع ویروس کرونا در اسفند سال گذشته در استان کردستان و شهرستان مریوان که باعث خانه‌نشین شدن مردم شد، افرادی سودجو در سکوت این روزهای کرونایی که همه مردم نگران از ابتلا به آن بودند، اقدام به تخریب، تصرف و سوزاندن درختان جنگلی کردند.

محمودی اضافه کرد: با وجود تعطیلی بسیاری از کسب‌وکارها و کمتر شدن کارهای اداری که ادارات به‌صورت یک‌سوم کاری فعالیت می‌کردند، اداره منابع طبیعی مریوان گشت، نظارت و بازرسی از عرصه‌های منابع طبیعی را متوقف نکرد.

وی افزود: در این مدت، ۳۶۸ پرونده تخریب، تصرف، قطع درختان جنگلی و سوزاندن درختان تشکیل و به مراجع قضایی ارسال شد و حکم بازداشت ۵۱ نفر نیز صادر شد.

رئیس سابق اداره منابع طبیعی و آبخیزداری مریوان گفت: از مجموع ۵۱ حکم بازداشتی، ۳۱ نفر از سودجویان و متخلفان با همکاری پلیس بازداشت شدند. همچنین ۲۷۶ کیسه زغال قاچاق که از سوزاندن درختان جنگلی، به‌دست آمده بود نیز از سودجویان کشف و ضبط شد.

بازداشت ۳۱ متخلف

وی تأکید کرد: صدور حکم بازداشت برای ۵۱ نفر و زندانی کردن ۳۱ نفر از این افراد در طول تاریخ انقلاب اسلامی، بی‌سابقه بوده است. حتی دستگیری و بازداشت این تعداد افراد، در طول یکسال هم در هیچ کجای کشور اتفاق نیفتاده است. در حالیکه در شهرستان مریوان، در کمتر از ۴۵ روز این اتفاق افتاد.

محمودی با ابراز تأسف از سهل‌انگاری و عدم همکاری برخی از اهالی روستاهای جنگلی افزود: در چند مورد که مأموران منابع طبیعی برای برخورد با متخلفان به عرصه‌های منابع طبیعی رفته بودند، با مردمی برخورد کردند که حامی سودجویان بودند.

وی یادآور شد: یک دهیار و چند نفر از اعضای شورای اسلامی روستاهای جنگلی نیز به‌دلیل تخریب، تصرف و قطع درختان جنگلی بازداشت شدند و این امر باعث تأسف بود که این افراد که نماینده مردم در روستاها هستند و به جای ترویج فرهنگ حفاظت از منابع طبیعی، عاملان اصلی نابودی منابع طبیعی بودند.

رئیس سابق اداره منابع طبیعی مریوان تأکید کرد: یکی از مشکلات مهمی که در برخورد با متخلفان و سودجویان با آن روبرو بودیم، کمبود نیرو، امکانات و تجهیزات لازم بود و همین امر کار ما را سخت‌تر کرده است و مقابله با این افراد سودجو و متخلف، نیازمند حمایت و پشتیبانی مسئولان شهرستانی، استانی و تقویت نیروهای یگان حفاظت منابع طبیعی اداره شهرستان مریوان است.

محمودی به دلایل قطع درختان جنگلی، تخریب و تصرف منابع طبیعی در شهرستان مریوان اشاره کرد و گفت: یکی از دلایل افزایش نابودی عرصه‌های منابع طبیعی، روی آوردن مردم به کشت انگور سیاه است که در سال‌های گذشته، جهادکشاورزی منطقه مریوان را مناسب برای کشت و تولید انگور سیاه معرفی کرده بود.

وی افزود: باتوجه به اینکه شهرستان مریوان شهرستان مرزی است و مرز بین‌المللی باشماق، در این شهرستان واقع شده است، درآمد و شغل اکثریت مردم این شهرستان، از طریق همین مرز بود. اما در سال‌های اخیر به‌دلیل بسته شدن مرز و سخت‌تر شدن مبادلات مرزی که باعث کاهش درآمد شد، مردم به فعالیت‌های کشاورزی روی آوردند که نمونه آن، تخریب عرصه‌های منابع طبیعی و تبدیل آن به اراضی کشاورزی و باغی بود.

با توجه به گستردگی جنگل‌های زاگرس در شهرستان مریوان و تعداد بالای روستاهای جنگلی نظارت، گشت و بازرسی بر تمام عرصه‌های منابع طبیعی این شهرستان، بسیار سخت و نیازمند افزایش جنگلبانان هستیم. در حالیکه در شهرستان مریوان، اداره منابع طبیعی با کمبود نیرو مواجه است و همین امر باعث شده که هر روز شاهد تخریب، تصرف و قلع‌وقطع درختان باارزش جنگلی این شهرستان باشیم و شناسایی متخلفان و سودجویان را دشوارتر کرده است. بدون تردید اگر تدابیر و برنامه‌ریزی خوبی در این زمینه اندیشیده نشود، در سال‌های آتی، شاهد نابودی کامل جنگل‌ها و عرصه‌های منابع طبیعی، در این شهرستان خواهیم بود.

در شهرستان مریوان ۱۹۳ هزار هکتار اراضی ملی، ۹۷ هزار هکتار جنگل و ۹۶ هزار هکتار مرتع وجود دارد که بسیار باارزش و دارای گونه‌های کمیاب است و نیازمند حمایت، حفاظت و حراست از این عرصه‌های منابع طبیعی هستیم.

تبر بر تنه درختان سروآباد

این سودجویان و غارتگران منابع طبیعی، به قطع درختان جنگلی شهرستان سروآباد هم روی آورده‌اند، سروآباد که با مریوان کمتر از نیم‌ساعت فاصله دارد، دارای پوشش جنگلی و درختان باارزش، از نوع درختان زاگرس است و اداره منابع طبیعی سروآباد نیز در این مدت که بیماری کرونا در حال شیوع بود، گشت، نظارت و بازرسی از عرصه‌های منابع طبیعی را متوقف نکرد و با سودجویان و متخلفان برخورد کرد.

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری سروآباد اظهار کرد: در روزهای اوج بحران بیماری کرونا و ایام تعطیلات نوروز با برنامه‌ریزی، هماهنگی‌های صورت گرفته و رعایت توصیه‌های بهداشتی از تمام ظرفیت‌ها و امکانات موجود برای مقابله با متخلفان عرصه‌های منابع طبیعی استفاده شد.

مسلم مرادی افزود: از ابتدای شیوع ویروس کرونا در شهرستان سروآباد، بیش از ۱۰۰ مورد گشت‌زنی در عرصه‌های ملی شده، توسط نیروهای این اداره انجام شد. همچنین با همکاری نیروی انتظامی بیش از ۳۵ کامیون حامل مقطوعات چوبی، به‌منظور کشف محموله قاچاق، مورد پایش و بازرسی قرار گرفته است.

وی یادآور شد: در طی این مدت بیش از ۱۵ فقره پرونده تخریب و تصرف برای متخلفان تشکیل شده، یک کامیون حامل چوب قاچاق توقیف و پرونده آن به اداره تعزیرات حکومتی ارجاع شد. یک مورد رفع تصرف در اجرای تبصره ماده ۵۵ قانون حفاظت و بهره‌برداری انجام و چهار مورد دستور توقیف عملیات از مراجع قضایی صادر شده است.

مرادی تأکید کرد: اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان سروآباد در راستای انجام رسالت سازمانی خود که همانا حفاظت و صیانت از منابع طبیعی و انفال است، با انجام اقدامات پیشگیرانه و برقراری کشیک‌های حفاظتی و گشت‌زنی در عرصه‌های ملی، در ایامی که به‌دلیل بیماری کرونا شرایط حاکم بر جامعه متفاوت از قبل بود، در انجام وظایف خود کوتاهی نکرده و به سودجویان و فرصت‌طلبان اجازه ندادند، با سوءاستفاده از وضعیت موجود، به تخریب منابع طبیعی و محیط زیست بپردازند.

وی با بیان اینکه حفاظت و صیانت از جنگل‌ها و مراتع وظیفه همگانی است، افزود: به سودجویان و فرصت‌طلبان اجازه دست‌درازی به منابع ملی شده که میراث ارزشمند و ثروت ملی کشور است را نخواهیم داد.

رئیس اداره منابع طبیعی سروآباد یادآور شد: یکی از عوامل اصلی تخریب جنگل‌ها و مراتع، قطع درختان جنگلی و برداشت هیزم و بوته توسط روستاییان، جهت تأمین سوخت مورد نیاز مصارف خانگی از قبیل ایجاد گرمایش و پخت‌وپز است.

وی اضافه کرد: یکی دیگر از عوامل تخریب جنگل‌ها و مراتع در سروآباد و مریوان، تبدیل آن‌ها به اراضی کشاورزی و زراعی است که با افزایش جمعیت و نیاز به تولید محصولات کشاورزی و باغی، این مسئله نمود بیشتری داشته است.

مرادی افزود: قطع درختان جنگلی با هدف قاچاق و استفاده در سایر صنایع از جمله کاغذسازی و همچنین تهیه زغال، یکی دیگر از عوامل تخریب و کاهش سطح جنگل‌های منطقه است. چرای نامناسب دام و بیش از ظرفیت مجاز هم موجب تخریب مراتع می‌شود که این موضوع، باعث تخریب فیزیولوژی گیاهان خوش‌خوراک، تغییر در ترکیب گیاهی و هجوم گونه‌های جدید به مراتع است.

وی با بیان اینکه حفظ منابع طبیعی، نیازمند اقدامات پیشگیرانه و مستمر است، تأکید کرد: باید همه سعی کنیم که فرهنگ حفاظت و نگهداری از منابع طبیعی و بهره‌گیری اصولی از محیط زیست فراگیر شود. ارتقای میزان آگاهی مرتعداران و جنگل‌نشینان با ارائه آموزش‌های علمی و عملی، گامی مؤثر در جلوگیری از تخریب جنگل‌ها است.

سروآباد یکی از مهم‌ترین شهرستان‌های استان کردستان، به‌لحاظ پوشش گیاهی و منابع طبیعی است. میانگین بارندگی سالانه در این شهرستان، حدود ۷۰۰ میلیمتر و دارای آب‌وهوای معتدل است و رودخانه سیروان طولانی‌ترین رودخانه استان نیز از این شهرستان، عبور می‌کند.

توپوگرافی سروآباد به‌صورت کوهستانی و اغلب صعب‌العبور است. این شهرستان با پوشش حدود ۷۰ هزار هکتار جنگل و ۳۵ هزار هکتار مرتع، در ۹۰ کیلومتری غرب سنندج واقع شده و جنگل‌های این شهرستان، به‌لحاظ ناحیه رویشی جزء جنگل‌های زاگرس شمالی هستند. گونه غالب این جنگل‌ها، بلوط ایرانی است. اما گونه‌های دیگری شامل بنه، زالزالک، گلابی وحشی، ویول و بادام تلخ نیز در این منطقه، مشاهده شده است.

جنگل‌های سروآباد اغلب جوان و بیشتر به‌صورت شاخه‌زاد هستند. مراتع این شهرستان، اغلب از خانواده گندمیان است. گونه‌هایی شامل گون، دافنه و کلاه‌میرحسن در ارتفاعات نیز وجود دارد. همچنین گونه‌هایی مانند سالمه، هلاله‌به‌رمه، موسیر، ناخونک و گیاهان دارویی دیگر نیز در اکثر مناطق مرتعی شهرستان یافت می‌شود.

سرمایه ملی در معرض خطر

یکی از کارشناسان اداره کل منابع طبیعی استان کردستان نیز به اهمیت و نقش جنگل‌ها و مراتع در زندگی انسان‌ها اشاره کرد و گفت: پوشش گیاهی، جنگل‌ها و مراتع جزء سرمایه‌ها و ثروت ملی محسوب می‌شوند و حفاظت از این گنجینه‌های ارزشمند در توسعه پایدار و آبادانی کشور نقش مهمی ایفا می‌کند.

ارکان حیدری افزود: تولید اکسیژن و کاهش آلاینده‌ها، حفظ آب‌وخاک، گیاهان دارویی و محصولات فرعی، تولید علوفه و گوشت، جلوگیری از فرسایش خاک، مبارزه با آلودگی هوا، تعدیل و تلطیف آب‌وهوا، ایجاد فضای سبز، چشم‌اندازها، مناظر طبیعی، تعدیل دما و افزایش منابع آب زیرزمینی، ثمره منابع طبیعی و جنگل‌ها است.

وی یادآور شد: تخریب جنگل‌ها و پوشش گیاهی تهدید بزرگی برای مقابله با تغییرات اقلیمی و آب‌وهوایی است. نابودی جنگل‌ها و پوشش گیاهی در مناطق خشک که حیات تمام موجودات از جمله انسان، با بهره‌های مستقیم و غیرمستقیم آن ارتباط تنگاتنگ دارد، نابخشودنی است و پیامدهای ناگوار جبران‌ناپذیری، مانند ویرانی کانون‌های زیست انسانی و نیز کوچ امواج انسانی بر جای می‌گذارد.

این کارشناس منابع طبیعی اضافه کرد: سامان‌دهی دامداران و بهره‌برداران ساکن در عرصه‌های جنگلی و مرتعی در جهت کاهش اتکای دام به مرتع و جنگل می‌تواند، اثرات سوءتخریب منابع طبیعی را کاهش دهد. همچنین شناسایی پتانسیل جنگل‌نشینان به‌منظور مشارکت بیشتر اهالی در راستای رسیدن به اهداف موردنظر، اقدام مؤثری در حفاظت و صیانت از جنگل‌ها و مراتع است.

حیدری افزود: جلوگیری از تغییر کاربری اراضی، جایگزینی سوخت فسیلی به جای چوب، به‌عنوان تأمین‌کننده سوخت روستاییان، به‌ویژه در مناطق جنگلی، کاهش کشت دیم در جنگل‌ها و مراتع و توسعه جنگل‌کاری مصنوعی و احیا و غنی‌سازی جنگل‌های طبیعی در توسعه فضای سبز، بسیار مؤثر خواهد بود.

از مساحت ۲ میلیون و ۹۳۷ هزار هکتاری استان کردستان، بیش از ۳۷۴ هزار هکتار آن را جنگل تشکیل می‌دهد. جنگل‌های این استان که جزء جنگل‌های زاگرس شمالی به حساب می‌آیند، در طول بیش از ۵۰ هزار سال گذشته تشکیل شده و به‌لحاظ محافظت از منابع آب‌وخاک، تولید محصولات فرعی، ذخایر ژنتیکی، مصارف درمانی، توانایی‌های اکوتوریستی و ارزش‌های زندگی، دارای اهمیت زیادی است.

از مساحت ۱۲۰ هزار کیلومتری شهرستان سروآباد نیز ۵۷ هزار هکتار آن را، منطقه حفاظت شده کوسالان و شاهو، ۱۲ هزار هکتار آن را، اراضی ملی و ۵۱ هزار هکتار را، اراضی کشاورزی و باغی تشکیل می‌دهد.

شهرستان‌های مریوان و سروآباد با بیش از ۲۵۰ هزار نفر جمعیت، در غرب سنندج مرکز استان کردستان واقع شده است.